Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Balan G.
Dosarul nr. 2r-1495/25 (2-24091953-02-2r-28072025)

D E C I Z I E

10 noiembrie 2025 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

Având în componența sa:
Președintele completului, judecătorul Arhip Valeriu
Judecătorii Corlăteanu Diana și Ghedrovici Nicolae

soluționând fără citarea părților, recursul declarat de Cernomaz Valentina prin intermediul reprezentantului său, avocatul Grișina Lada împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 iunie 2025, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cernomaz Valentina către Cechirlan Angela privind recunoașterea dreptului de proprietate,

a c o n s t a t a t :

Circumstanțele cauzei:

La 15 august 2024, Cernomaz Valentina a depus cerere de chemare în judecată către Cechirlan Angela privind recunoașterea dreptului de proprietate.

La 22 octombrie 2024, Cechirlan Angela a înaintat o cerere privind ridicarea excepției de tardivitate.

Poziția instanței de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 iunie 2025 a fost admisă cererea privind excepția de tardivitate înaintată de către pârâta Cechirlan Angela în cadrul examinării cauzei civile la cererea de chemare în judecată a Cernomaz Valentina către Cechirlan Angela privind recunoașterea dreptului de proprietate.

S-a respins ca tardivă cererea de chemare în judecată depusă de Cernomaz Valentina către Cechirlan Angela privind recunoașterea dreptului de proprietate.

Solicitarea recurentei:

La 4 iulie 2025, Cernomaz Valentina prin intermediul reprezentantului său,

avocatul Grișina Lada a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 iunie 2025, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond și emiterea unei noi hotărîri prin care cererea de chemare în judecată să fie consoderată ca depusă în termen.

Argumentele recurentei:

În motivarea recursului, Cernomaz Valentina prin intermediul reprezentantului său, avocatul Grișina Lada a invocat că nu este de acord cu încheierea recurată.

Susține că reclamanta a depus cerere de chemare în termen, imediat cînd ea a aflat despre existența unui copil nelegitim, recunoscut de soţul decedat şi care a intrat în succesiune în calitate de moştenitor. Până la acel moment, reclamanta nu ştia despre existența amantei şi a copilului „„din afara căsătoriei", precum şi despre faptul că soţul ei decedat a oferit un sprijin material semnificativ acestor persoane din bugetul familial. În perioada căsătoriei reclamanta nu a ştiut ce a făcut soțul ei decedat. Ea avea încredere deplină în soțul său, aşa cum este normal într-o familie adevărată şi armonioasă.

Relatează că Cernomaz Valentina şi Cernomaz Nicolae s-au căsătorit la data de 08.04.1972, fapt ce se confirmă prin actul de căsătorie nr. 722 din 08.04.1972, înregistrat la OSC or.Simferopol, regiunea Krimeea, Ucraina.

La 6 aprilie 2023 a decedat soțul Cernomaz Nicolae. Pe parcursul vieții lui, în ultimii 20 ani, Cernomaz Nicolae a avut o relație extraconjugală cu Cerchirlan Angela, cu care a avut şi un copil. Faptul existentei relații cu amanta şi a unui copil născut în afara căsătoriei a devenit cunoscut Valentinei Cernomaz abia după deschiderea procedurii de moştenire, în urma decesului soţului ei, Cernomaz Nicolae.

Atunci cînd copilul cu mama – amanta, imediat, după decesul lui Cernomaz Nicolae, au venit la notar şi au declarat pretenţiile sale la moştenirea.

Cererea de chemare în judecată a fost depusă la data de 15 august 2024.

De asemenea, s-a aflat că mama acestui copil deţine o proprietate imobiliară valoroasă, achiziționată evident nu din veniturile sale proprii.

Susține că la rîndul său, Cernomaz Nicolae a fost un om de stat şi diplomat moldovean. Ambasador extraordinar şi plenipotențiar. Doctor în ştiinţe istorice. Ministru de stat al Republicii Moldova. Ambasador al Republicii Moldova în Ungaria, Slovenia, Croația şi Cehia. Ministru al afacerilor externe al Republicii Moldova.

Mai mult ca atît, Cernomaz Nicolae era administratorul SRL „Fides", cîştiga bine, ceea ce îi permitea să acorde întreținere, cu bunuri și bani, amantei și

copilului din bugetul familiei, şi anume: apartamentul nr. ***** de pe str. Bogdan-Voievod, 7, mun.Chişinău, cu nr. cadastral *****.

Despre procurarea apartamentului sus-menționat Cernomaz Valentina a aflat după decesul soţului, Cernomaz Nicolae.

Din motive necunoscute, apartamentul nr. ***** de pe str. Bogdan-Voievod, 7, mun.Chişinău, cu nr. cadastral ***** a fost înregistrat pe numele Cerchirlan Angela, nu pe numele Cernomaz Nicolae, dar procurat în baza mijloacelor băneşti care aprţin familiei Cernomaz, Valentina şi Nicolae.

Potrivit art. 395 alin.(1) Cod civil, termenul de prescripţie extinctivă începe să curgă de la data naşterii dreptului la acțiune. Dreptul la acţiune se naşte la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Respectiv, afirmă că despre procurarea apartamentului, Cernomaz Valentina a aflat după decesului soțiul Cernomaz Nicolae şi anume după 06 aprilie 2023 și consideră că cererea de chemare în judecată a fost depusă în termenul prevăzut de lege.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a expediat în adresa intimatei cererea de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Astfel, la 22 octombrie 2025, din partea intimatei Cechirlan Angela a parvenit referința asupra cererii de recurs, prin care s-a solicitat respingerea recursului și menținerea încheierii instanței de fond, fără modificări.

Termenul de declarare a recursului:

În corespundere cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din actele cauzei rezultă că încheierea recurată a fost pronunţată la 23 iunie 2025, iar cererea de recurs a fost depusă la 4 iulie 2025 (f.d. 45-46).

Astfel, recursul declarat de Cernomaz Valentina prin intermediul reprezentantului său, avocatul Grișina Lada împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 iunie 2025 se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

Aprecierea instanţei de recurs:

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs şi a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru consideră recursul neîntemeiat şi care urmează a fi respins, din următoarele motive.

Conform art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe

baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

Conform art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea.

În accepțiunea art. 2 alin. (1) Cod de procedură civilă, procedura de judecare a cauzelor civile în instanţele judecătoreşti de drept comun este stabilită de Constituţia Republicii Moldova, de hotărârile şi deciziile Curţii Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curţii Constituţionale, de prezentul cod şi de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispoziţiilor fundamentale ale Constituţiei Republicii Moldova şi prezentului cod.

În acord cu prevederile art. 186^1 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, cererile depuse în instanţa de judecată peste termenul de prescripţie extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanţa de judecată a excepţiei de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripţie sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepţiei, instanţa de judecată examinează excepţia de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen. Excepţia de tardivitate şi, după caz, repunerea în termen se soluţionează în şedinţă de judecată, convocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Lipsa participanţilor citaţi legal nu împiedică examinarea cererilor.

În temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) Cod civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţă de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Iar, în conformitate cu prevederile art. 394 Cod civil, acţiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripţie extinctivă numai dacă persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, creditorii persoanei sau oricare altă persoană care are un interes legitim a ridicat excepţia de tardivitate conform Codului de procedură civilă.

În speță, Colegiul judiciar a constatat că, la 15 august 2024, Cernomaz Valentina a depus cerere de chemare în judecată către Cechirlan Angela privind recunoașterea dreptului de proprietate.

La 22 octombrie 2024, Cechirlan Angela a înaintat o cerere privind ridicarea excepției de tardivitate.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 iunie 2025 a fost admisă cererea privind excepția de tardivitate înaintată de către pârâta Cechirlan Angela în cadrul examinării cauzei civile la cererea de chemare în judecată a

Cernomaz Valentina către Cechirlan Angela privind recunoașterea dreptului de proprietate.

S-a respins ca tardivă cererea de chemare în judecată depusă de Cernomaz Valentina către Cechirlan Angela privind recunoașterea dreptului de proprietate.

Raportând dispozițiile normelor citate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră că concluzia instanței de fond este corectă și întemeiată.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul reiterează că în virtutea prevederii legale de la art. 391 alin. (1) Cod civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţă de judecată este de 3 ani.

Colegiul judiciar reliefează că dreptul de înaintare a acţiunii aparţine persoanei a cărei drept subiectiv sau interes a fost încălcat. Curgerea termenului de prescripţie începe din momentul, când anume această persoană a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său.

După cum rezultă din lucrările și actele cauzei, Cernomaz Valentina prin acțiunea depusă la 15 august 2024, solicită recunoașterea dreptului de proprietate a lui Cernomaz Valentina și Cernomaz Nicolae asupra bunului imobil – apartamentul nr. ***** din str. Bogdan-Voievod, 7, mun.Chişinău, cu nr. cadastral *****.

La cererea de chemare în judecată, reclamanta Cernomaz Valentina a anexat extrasul din Registrul Bunurilor Imobile prin care se atestă că dreptul de proprietate asupra ap. *****, str. Bogdan Voievod,7, mun. Chișinău, cu nr. cadastral ***** a fost înregistrat după pârâta Angela Cechirlan la 22 decembrie 2008 (f.d.23).

Totodată, instanța de recurs observă că odată cu depunerea acțiunii, reclamanta nu a solicitat repunerea în termenul de contestare.

În lumina celor expuse, Completul judiciar atestă că instanța de fond just a conchis că informația din Registrul bunurilor imobile este publică, iar anexarea de către reclamantă a extrasului din acest Registru în calitate de probă (f.d.8), confirmă acest raționament.

Instanța de recurs reține că potrivit art. 395 alin. (1) Cod civil, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă din momentul în care persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său. În același timp, potrivit jurisprudenței constante a Curții Supreme de Justiție, momentul „aflării” trebuie apreciat nu doar în funcție de cunoștințele efective ale persoanei, ci și de diligența pe care aceasta era obligată să o manifeste pentru a-și cunoaște drepturile și eventualele încălcări.

Or, în speță, apartamentul vizat a fost înregistrat pe numele pârâtei Cechirlan Angela încă la data de 22 decembrie 2008, fapt ce rezultă din extrasul din Registrul

bunurilor imobile anexat chiar de reclamantă la cererea de chemare în judecată. Registrul bunurilor imobile este public, iar accesul la informațiile privind titularii dreptului de proprietate este liber, fără a fi necesar un interes juridic special.

Prin urmare, reclamanta avea posibilitatea legală și efectivă de a afla despre înregistrarea dreptului de proprietate al pârâtei încă din momentul efectuării înscrierii – adică din anul 2008. Din acest motiv, termenul de prescripție extinctivă de 3 ani a început să curgă cel târziu din acel moment.

Argumentul recurentei potrivit căruia a aflat despre existența apartamentului și despre presupusa încălcare abia după decesul soțului, la 6 aprilie 2023, nu poate fi primit, întrucât dreptul de proprietate asupra bunului imobil era înscris public de mai bine de 15 ani anterior. Faptul că reclamanta nu s-a interesat de bunurile dobândite în timpul căsătoriei nu poate fi imputat altor persoane și nu poate justifica repunerea în termen sau curgerea unui nou termen de prescripție.

De asemenea, instanța de recurs subliniază că reclamanta nu a solicitat repunerea în termenul de prescripție odată cu depunerea acțiunii, în sensul art. 186[1] alin. (2) Cod de procedură civilă. În lipsa unei asemenea cereri motivate, instanța de fond era obligată, potrivit legii, să admită excepția de tardivitate și să respingă acțiunea ca fiind depusă peste termen.

În lumina celor expuse, Completul judiciar constată ca fiind justă concluzia instanței de fond precum că acțiunea reclamantului este prescrisă, deoarece dreptul la acțiune s-a născut începând cu anul 2008, din momentul efectuării înscrierii în RBI.

Or, cererea de chemare în judecată a fost depusă abia la 15 august 2024, ceea ce constituie o încălcare clară a prevederilor referitoare la termenul de prescripție extinctivă.

Important este de menţionat că, legislatorul a stabilit prescripţia extinctivă în scopul păstrării unei stabilităţi în raporturile juridice dintre persoanele fizice şi juridice, contrar persistării unei incertitudini în raporturi pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, se derulează şi se modifică o complexitate de relaţii dintre părţi sub egida unor norme de drept diferite.

Astfel, apărut din cadrul raportului juridic civil, dreptul la acţiune reprezintă dreptul de a cere de la instanţa de judecată emiterea hotărîrii, care ar admite acţiunea. Prescripţia extinctivă este termenul la expirarea căruia în cazul în care acţiunea nu a fost înaintată se stinge dreptul civil, apărut în urma delictului civil - dreptul la apărare pe calea acţiunii civile.

Examinarea unei acţiuni depusă în afara termenului legal, constituie o încălcare a principiului legalităţii şi securităţii raporturilor juridice şi, respectiv, o soluţie inadmisibilă în ordinea de drept.

Colegiul judiciar, în susținerea concluziei enunțate, invocă și jurisprudența CEDO, specificând Hotărîrea din 18.03.2008 în cauza Dacia vs Moldova, p. 77,

potrivit căreia instanţele judecătoreşti naţionale i-au permis Procurorului General, care a acţionat în numele Cancelariei de Stat, să înainteze acţiunea sa împotriva întreprinderii reclamate, deşi termenul general de prescripţie a expirat. Instanţele judecătoreşti naţionale au examinat litigiul. Mai mult, Curtea consideră că înrăutăţirea unei situaţii juridice, care a devenit irevocabilă datorită aplicării termenului de prescripţie sau care - după cum este în această cauză - ar fi trebuit să devină irevocabilă dacă termenul de prescripţie s-ar fi aplicat fără discriminare în favoarea statului, este incompatibilă cu principiul securităţii raporturilor juridice (a se vedea mutatis mutandis, Popov vs Moldova (no. 2), nr. 19960/04, §53, 6 decembrie 2005).

Sub aspectele enunţate, se constată cu certitudine că cererea de chemare în judecată înaintată de Cernomaz Valentina prin intermediul reprezentantului său, avocatul Grișina Lada a fost depusă în instanţa de judecată cu omiterea termenului de prescripţie prevăzut de lege, iar partea pîrîtă Cechirlan Angela a invocat excepția de tardivitate, fapt ce impune respingerea acţiunii ca fiind tardivă.

La fel, Colegiul constată că recurenta/reclamantă nu a solicitat repunerea în termen, nu a anexat probe pertinente și plauzibile care să justifice omiterea termenului de îndeplinire a actului de procedură sau dovedirea imposibilității îndeplinirii actului, pentru ca partea să fie repusă în termen de către instanța de judecată, în ordinea art.116 Cod de procedură civilă.

În acest sens, Colegiul judiciar respinge ca nefondate argumentul invocat în facîndu-se referire la art.399 lit.a) Cod civil, care stipulează că cursul prescripţiei extinctive se suspendă:pentru cererile dintre soţi - pe durata căsătoriei.

Or, în speță, raportul juridic dedus judecății nu privește un litigiu dintre soți aflați în viață, ci o acțiune formulată de văduva defunctului împotriva unei terțe persoane, respectiv pârâtei Cechirlan Angela, care nu are calitatea de soț, iar căsătoria dintre Cernomaz Valentina și Cernomaz Nicolae a încetat prin decesul soțului la 6 aprilie 2023.

În consecință, dispoziția art. 399 lit. a) Cod civil, care prevede suspendarea cursului prescripției extinctive „pentru cererile dintre soți pe durata căsătoriei”, nu este aplicabilă în cauză, întrucât suspendarea poate opera numai în raporturile juridice existente între soți în timpul căsătoriei, nu și în litigiile ulterioare încetării acesteia prin deces.

Totodată, chiar și în ipoteza în care s-ar fi invocat existența unui drept comun al soților asupra bunului imobil, faptul că bunul a fost dobândit și înregistrat pe numele altei persoane încă din anul 2008 exclude aplicabilitatea suspendării prescripției, deoarece dreptul la acțiune al reclamantei ar fi putut fi exercitat și în

timpul vieții soțului, iar lipsa de informare voluntară nu constituie motiv de suspendare sau repunere în termen.

Urmare a celor relatate, Completu judicar reține că recurenta nu a demonstrat temeinicia susținerilor sale și nu a prezentat probe noi care să schimbe convingerea instanței asupra caracterului tardiv al cererii de chemare în judecată, iar soluția de respingere a acțiunii ca tardivă este legală și întemeiată.

Astfel, nu pot fi reținute argumentele invocate în recurs, în condițiile în care este cert faptul că recurenta a omis termenul de adresare în instanța de judecată la examinarea cererii de chemare în judecată depusă de Cernomaz Valentina către Cechirlan Angela privind recunoașterea dreptului de proprietate.

Din considerentele menţionate şi având în vedere faptul că încheierea recurată este întemeiată şi legală, iar argumentele invocate de către reprezentantul recurentei sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge recursul şi de a menţine încheierea instanței de fond.

În conformitate cu art.art. 425, 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,-

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Cernomaz Valentina prin intermediul reprezentantului său, avocatul Grișina Lada.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 iunie 2025, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cernomaz Valentina către Cechirlan Angela privind recunoașterea dreptului de proprietate.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecătorul: Arhip Valeriu

Judecătorii: Corlăteanu Diana

Ghedrovici Nicolae